GELYKHEID, VRYHEID; BROEDERSCHAP

N°. 52. A°. 1800.

HAAGSCHE COURANT.

Saturdag den 27 December

HET TEEDE JAAR DER BATAAFSCHE VRYHEID.

SPANJE.

EXTRACT *eens briefs uit* Madrid *van den* 28 *Nov.*

„ Men vindt in onze Hof-Courant van den 25 deezer het volgend bericht: „ Daar de Raad (van Castillien) aan de gemanifesteerde begeerte van Z. M. wil te gemoet komen, heeft dezelve op voorstel van de Administratieve Commissie ter Consolidatie der Vales en van de Amortisatie- en Discompto-Casen toegestaan, dat 'er terstond weder zullen gemortificeerd worden: 194 Vales à 300 pesos van den 1 February. 43 à 600 van den 15 Maart; 361 à 150 van denzelfden datum; en 585 à 300 pesos van den 10 April, welke allen door de vervreemding der vaste goederen en redemtie van Chynsen; zyn gesourneerd ter voldoening en uit hoofde van de Koninglyke Decreeten van den 19 September 1798, welke Capitaalen te zamen de somma van 4 millioenen 723 duizend en 200 reales de Vellon (circa 6 maal honderd duizend Guldens) zullen uitmaaken, met deeze tweede mortificatie voortgaan onder dezelfde regels, welke voor de eerste aangekondigde aflosfing worden in acht genoomen. Voords bedacht zynde om een behoedmiddel te meer vastteftellen ter voorkoming van contrefactie, zonder echter de Reeksen der Numers van de Vales aftebreeken; zo zal men terstond de gezegde Vales supprimeeren, en zullen in derzelver plaats worden verscheurd en vernietigd, die welke in de aanstaande vernieuwing van Jan. (welke de twee Creatien van Febr. en Maart zal bevatten) begreepen zyn, te weeten: De Vales van 300 pezos zullen zyn van nummer 133,010 tot nummer 133,205 met insluiting van N°. 133,051 welke in 1795 reeds gemortificeerd was; die van 600 van N°. 378,408 tot 378,451; en die van 150 van 357,281 tot 357,642; en in de vernieuwing van 1 Mey, welke zal behelzen die van April, zullen insgelyks vernietigd worden die van nummer 510,415 tot 511,000. Men waarschouwt het publiek, dat niet tegenstaande de zekerste maatregelen en behoedmiddelen genomen zyn, dat een Vale welke eens gemortificeerd is, nimmer weder in circulatie kan gebragt worden, men bovendien dezelve nog openlyk zal verbranden, na dat ten voordeele van het publiek zelve, deezen zullen gecustodieerd zyn een zekeren tyd, of 'er ten deezen eenige *supplantatie* of ander twyffel mocht ontstaan welke het onderzoek van eenig Vale of van derzelver endosfement vordert. Aan de Houders der Vales, welke gemortificeerd moeten worden, zullen tot plaatsvervulling worden gegeeven tot den tyd der vernieuwing, die welke thands provisioneel gesopprimeerd en buiten circulatie gesteld zyn."

„ *Van* GRENADA heeft men, dat het Koninglyk Corps Ruiters *Maëstranza*, dier stad, welke jaarlyks de Feestdagen des Konings en van den Infant *Don Carlos Maria* viert, dit jaar uit hoofde der Epidemie, welke in Neder-Andalousiën woede, deszelfs publieke vreugdebedryven hebben gestaakt, maar integendeel by eene plechtige Misse in deszelfs tegenwoordigheid de genade des Hemels heeft doen afsmeeken over de gezondheid des Konings en der Koninglyke Familie, als ook ter herstelling van de door de Epidemie aangestokene plaatsen, zoo mede ter voortduuring van den gelukkigen staat van gezondheid daar ter plaatse: behalven de opschorting van de gewoone vreugdebedryven, heeft het voorsz. Corps onder goedkeuring van den stedehouder van Z. K. H. als hoofd van het zelve Corps, de gewoonelyk bestemde gelden voor dat Feest in handen van den President der Koninglyke Cancelary doen overgeeven, op dat dezelve die penningen aan behoeftigen zoude uitdeelen."

DUITSCHLAND.

WEENEN 10 Dec. Onze Hof-Courant van heden, behelst onder andere Krygsberichten, 't volgend kort verslag van de Batsille, welke op den 3 deezer plaats hadt: „ gelyk Zyne „ Koninglyke Hoogheid, de Aartshertog *Jan* den 3 deezer „ uit 't Hoofdkwartier te Haun aankondigde, is de Armée „ van daar opgebrooken en tegen den Vyand, die in den omtrek van Anzing geposteerd was, aangerukt. De attakke „ op den vyand zo wel als zynen wederstand, waren even „ hardnekkig. Wy hadden aan onzen kant 't nadeel van de „ voorafgaande moeilyke marsch der Troepen en derzelver „ daar door reede ontstane afmatting; daarentegen hadt de „ vyand 't voordeel, dat zyne Troepen op het oogenblik van „ den aanval uitgerust waren. Al de moed en onverschrokkenheid, welke de Armée op dien dag betoonde, waren „ niet in staat den vyand tot wyken te brengen; dit bewoog „ Z. K. H., na een aanmerkelyk wederzydsch verlies, „ terugtetrekken en de Colonnen te beveelen, zich aan den „ rechter oever van de Rievier de Inn, te posteeren. Het „ Hoofdkwartier werdt te Alt-Oetting gevestigd, alwaar het „ zich den 6 nog bevondt, enz."

Men heeft insgelyks reeds bericht van den Generaal *Bellegarde* uit ons Leger in Italie, gedateerd den 19 November. Dezelve behelzen geene gewigtige Krygsoperatiën, doch slechts bericht van eenige affaires by de voorposten.

In den slag, welke op den 3 deezer by Hohenlinden plaats hadt en die ten onzen nadeele uitviel, hebben in 't byzonder de Beyersche Troepen en 't *Kienmayersche* Corps sterk geleeden. Wy verlooren meer dan 60 stukken geschut en over de 9 duizend man, zo aan dooden als gevangenen. De Hoofdoorzaak van ons verlies was een op eene flank van ons Leger gelegen woud, het welk zeer sterk door den vyand was bezet. Die geheele vleugel onzer Armée wierdt genoegzaam vernield.

Terstond na deezen slag, werdt de Generaal, Graaf van *Kollowrath* naar Tirnau in Hungaryen verweezen.

Morgen vertrekken de Keizer met de Keizerin, de Kroonprins benevens de Koningin van Napels naar Oedemburg, alwaar Z. M. naar de Hungaarsche wyze gekleed, aan de aldaar verzamelde Insurrectie-Armée eene Aanspraak zal doen, dezelve het geen Hungaryën voor zyne Groot-moeder *Maria-Theresia* voorheen gedaan heeft, herinneren en hen aanzetten, zich met zyn Leger aan den Inn te vereenigen, terwyl hy, als hunnen Koning, zich zelve aan hun hoofd zal stellen.

EXTRACT *eens Briefs uit Berlyn den* 20 *December.*

„ De bezitneeming van Cuxhaven heeft aanleiding gegeeven tot het verwisselen van onderscheide Nota's tusschen den alhier resideerenden Engelschen Minister Lord *Carysfort* en onzen Staats-Minister, den Graaf von *Haugwitz*. Laatstgemelde heeft de remonstratiën van het Britsch Ministerie op de vriendelykste wyze beantwoord, terwyl hy hem onder het oog bragt: „ dat het onbetwistbaar ten voordeele van Groot-„ Brittaniën is, dat Zyne Pruisische Majesteit de neutrali-„ teits Linie verdeedigen wil, terwyl hy voor hetzelve op „ dit gewigtig point, de vrye communicatie met het vaste „ Land, zoude bewaren."

„ Men wil weeten, dat ons Ministerie aan den Heer *Carysfort* betuigd hebbe, dat de Koning het gedrag van 't Hof van Petersburg met opzichte van Engeland, ten hoogsten afkeurde. — Zo dit al waar zy, behoort het ongetwyffeld, onder *de diplomatische Complimenten*."

„ De Erfprins van *Oragnè* die voor eenigen tyd alhier aankwam, is naar Zuid-Pruisen vertrokken."

EXTRACT *eens Briefs uit Francfort van den* 21 *Dec.*

„ Behalven de bevestiging, dat de Franschen thands met eene aanzienlyke macht geene zyde van den Inn en Saltzburg bezet hebben, verneemt men heden geen Oorlogs-nieuws. — De Oostenrykers schynen zich op alle de pointen te concentreeren ten einde eenen beslisschende slag te waagen."

„ Men gelooft echter, dat de vreede zulks zal voorkomen, daar geloofwaardige berichten verzekeren, dat de Graaf *Cobenzl* bevel bekomen hebbe, om het koste wat het wil Vreede te maken."

EXTRACT *eens Briefs uit Cleef van den* 24 *Dec.*

„ Men verneemt, dat alle de demonstratiën tegen 't Hanoversche gestaakt zyn en dat 'er geene Pruisische Expeditie tegen die Landstreek zal plaats hebben. Ook houdt het marcheeren van Troepen naar de Demarcatie-Linie, op; daarentegen wordt 'er thands strikter, dan ooit gade geslagen, dat 'er geene Graanen meer uitgevoerd en naar Engeland verzonden zullen worden."

FRANSCH GEMEENEBEST.

PARYS 22 Dec. 't Officieel Dagblad van heden behelst een Relaas door den Chef van den generaalen staf der Rhyn-Armée, in 't Hoofdkwartier te Rosenheim den 10 deezer, aan den Minister van Oorlog geschreeven, betrekkelyk den overtocht onzer troepen over den Inn, welken even zeer als die in den afgeloopenen Zomer over den Donau, op eene zo roemvolle wyze op den 9 deezer (*zie Haagsche Courant van Woonsdag den* 24 *Dec. laatstl.*) werdt bewerkstelligd.

By deeze gelegenheid, werdt den dapperen Generaal *Lecourbe* een pand van zynen rok, door een Kanon-kogel medegevoerd.

Overigens is alhier geen nieuws. Uit hoofde van de Decadi, hebben de fondsen geen prys.

BATAAFSCH GEMEENEBEST.

HAGE 26 Dec. Een Brief uit München van den 13 Dec. behelst het volgende: „ Men verzekert, dat Z. M. de „ Keizer aan den Opperbevelhebber *Moreau* heeft doen aan-„ kondigen, dat hy aan den Graaf van *Cobenzl* volmacht gezonden heeft, om de Vreedesönderhandelingen te onder-„ schryven."

(*Vervolg op de kant van deze Bladz.*)

*** Heden is myne geliefde Huisvrouw, ADRIANA MARIA TEN DALL, zeer voorspoedig bevallen van een ZOON.

's Hage,
den 26 Dec. 1800. F. R. FEITH.

*** Heden avond circa agt uuren behaagde het den Almagtigen God, myn tedergeliefden Echtgenoot JOHANNES KEMPENAAR JUNIOR, in Leven Secretaris van den Ban van Stompwyk, na eene allergenoegelykste Echtverbintenis van ruim vier jaaren, aan eene Slymziekte van byna vier weeken met opgevolgde Rotkoortsen, door den Dood uit myne liefde armen weg te rukken, en zo ik hope in Zyne Volzaligheid overneemen.

Ik betreure in hem den braafsten Echtgenoot, en myne twee lieve Kinderen, wast van den oudsten slechts den ouderdom van ruim drie Jaaren bereikt heeft, den Tederhartigsten Vader. —

Daar Brieven van Rouwbeklag niet dan myne smerte zoude vermeerderen, verzoeke ik van dezelve verschoond te blyven. —

Leidsendam,
den 25 Dec. 1800.

ANNA VAN DEN BOSCH,
Weduwe JOHANNES KEMPENAAR JUNIOR.

GELYKHEID, VRYHEID.

ADVERTENTIE.

De AGENT VAN FINANTIEN DER BATAAFSCHE REPUBLIEK adverteert hier mede aan een ieder, die zulks zoude mogen aangaan, dat, boven en behalven de bepaalingen, gestatueerd by Publicatie van het Uitvoerend Bewind van den 29 November 1800, — onder welken het Bewind geauthoriseerd is, den Weder-Uitvoer te permitteeren van Drie Vierde Gedeelten der Quantiteiten Graanen, die na dato der gemelde Publicatie zullen worden ingevoerd, — tot zekerstelling, dat geene permisfien worden verleend, dan voor Graanen, werklyk, na het Verbod ingevoerd, en voor geene meerdere of andere Quantiteiten, dan van welken de te vooren bepaalden Invoer te Water volkomen zal kunnen worden bewezen, nog daarenboven gerequireerd worden voldoende Bewyzen, der *inklaaring*, *aangave*, *losfing* en *uitmeeting* van zodanige Partyen Graanen.

In den Haag, den 23sten December, 1800, het zesde Jaar der Bataafsche Vryheid.

Ter ordonnantie van den Agent van Finantien.
T. C. DE BORDES.

*** *LES ARTISTES DU THEATRE FRANÇAIS, DE LA REPUBLIQUE BATAVE*, Donneront *aujourd'hui* Samedi 27 Decembre 1800. Au Theatre du Casuaristraat à la Haye, LE DESERTEUR, Opéra en trois Actes, de *Monsigny*. Suivie du: PETIT MATELOT, Opéra en un Acte.

NB. Dans la premiere piece Mr. *Laurent la Violette* premier Basfetail, debutera par le rôle du *Deserteur*, & dans la seconde Piece par le rôle de *Sabot*.

Zitting der Eerste Kamer van heden (Vrydag den 26 Dec.)

Na verklaaring der onverwylde noodzaakelykheid, wordt naar aanleiding van een Rapport van den B. R. *Huber* provisioneel bekooten, om gedurende de eerstvolgende 2 Weeken, 500 Guldens 's weeks aan de verarmde Vlisschers en derzelver Weduwen en Kinderen te Maasluis, toetelaggen. — Tot Presdent voor de eerstvolgende 14 dagen verkoozen zynde de B. R. *D. C. de Leeuw*, is de Vergadering geadjourneerd tot Dingsdag den 30 Dec. aanstaande.

Tweede Kamer. — Na het leezen van eenige Besluiten der Eerste Kamer, wordt tot President benoemd de B. R. *G. J. G. Bacot*; — Voords is de Vergadering geadjourneerd tot Woensdag den 31 dezer en geconverteerd in een Committé generaal.

Het Adres van den zich noemende gewezen Franschen Agent op 't Eiland Curaçao *J. B. Tierce* (*zie Haagsche Courant van gisteren*) aan 't *Bataafsch Gouvernement*, (het welk in de Fransche taal geschreeven, door denzelven, na dat hy eenigen tyd alhier *civiliter* gearresteerd geweest zynde, in Vrankryk is teruggekeerd, aldaar is opgesteld) behelst voornaamelyk aanklachten tegens het gedrag van den Gouverneur *ad interim*, *Lauffer*, — zo voor dat men in de Colonie kennis droeg van den intocht der Franschen in het Moederland, als na dat de Alliantie tusschen de Fransche en Bataafsche Republieken was gesloten, tot ten tyde van het vertrek van gemelden Burger *Tierce* naar Europa. De voormoemde Gouverneur komt in dit stuk voor, als onophoudelyk der Franschen aanhang op 't Eiland Curaçao benevens de Patriotten hinderlyk geweest te zyn en de Engelschen te hebben begunstigd. — De Schryver van 't adres beschuldigd *Lauffer*, van (daar hy een Zwitzer zynde, hy noch de belangen van 't Moederland, noch die der Colonie behartigde) alles aan zyn eigen voordeel, belang en heerschzucht te hebben opgeofferd, al het welk de Schryver, met onderscheide bewyzen, tracht te staaven. — Den Zee-Capitein *Kikkert* (die gelyk bekend is, de Fregatten voor Curaçao commandeerde en onlangs in het Vaderland is teruggekeerd) doet de Schryver melde als een geduurig slachtoffer van de Engelschgezindheid van *Lauffer* voorkomen. — Terwyl eindelyk *Tierce* zich van sommige tegens hem door *Lauffer* en anderen, successivelyk gedaane aantygingen, tracht te zuiveren; tevens zyn begeerte te kennen gevende, om tot het orde stellen op zyne menigvuldige en aangelegen zaaken, met verlof zo van 't Fransch als 't Bataafsch Gouvernement, naar de Colonie terug te keeren.

„ Uit Regensburg wordt in dato 15 deezer geschreeven, dat aldaar de Officiele tyding aangekomen zy, dat Z. K. H. de Aartshertog *Karel* het Opperbevel over de Keizerlyke Armée in Duitschland heeft op zich genomen, en dat die Prins reeds in 't Hoofdkwartier aangekomen is. Intusschen zal de Generaal Graaf van *Starray* 't Legioen van Bohemen en Moravië commandeeren." (*Men vergelyke deeze tydingen, met den hier boven, onder Duitschland medegedeelde Brief uit Frankfort.*)

De Generaal der Artillerie *Macors* wordt dagelyks in deeze Residentie te rug verwagt: Hy komt van Parys. — De Generaal d'*Himmisdal* is in Amsterdam, alwaar hy het Commando voer', wedergekeerd.

GELYKHEID, VRYHEID.
In den Haag den 20 December 1800.
Het Zesde Jaar der Bataafsche Vryheid.

De AGENT van NATIONALE OECONOMIE der *Bataafsche Republiek*.
Aan
De Departementaale Besturen

MEDEBURGERS!

Het kan niet missen, of elke menschenvriend, wien de kommerlyke toestand der nooddruftige, in een' tyd, waar in de prys der Levensmiddelen zo hoog gestegen, en de verdiensten, door de gevolgen van eenen hardnekkigen Oorlog, zo weinig zyn, ter harte gaat, moet, met een deelneemend medodogen, het lot van zyne noodlydende Medeburgers gadeslaan; en, alhoewel de zorg voor de Behoeftige, niet aan hem byzonder en onmiddelyk moge gedemandeerd zyn, gevoeld hy den edelsten aandrang, om, tot verligting in hunne nypende en kommervolle omstandigheden, dáár, waar het mooglyk is, het zyne aan te brengen. — Hoeveel te meer dan, zal een ieder, welke, met 's Volks vertrouwen vereerd, zich in eenig vak van Bestuur geplaatst ziet, zyne verplichting gevoelen, om den nood te lenigen van zo veele duizende natuurgenooten, welke het zelfde Land met ons bewoonen, en van wier welvaart, ook de voorspoed der geheele Maatschappy afhangt, de zulken vooräl, die in betere tyden, door eene loflyke naarstigheid aangedreeven, geene moeite ontzien zouden, om voor hun en hunne dikwerf talryke huisgezinnen, de nodige behoeften, door eigen vlyt, zich aan te schaffen; maar, die door de gevolgen der Oorlogsrampen, daar toe buiten staat gesteld, of, door het stygen der pryzen van de eerste behoeften, geen genoegzaam onderhoud verdienen kunnen.

De betrekking, waar in ik my tot de huishoudelyke belangen des Vaderlands geplaatst zie, maakt het my, daar de introductie van het Algemeen Armen-Bestuur, door de moeiëlyke naarvorschingen, welke alvorens hieromtrent vereischt worden, noch niet heeft kunnen geschieden, ten duren plicht, om in den tegenwoordigen nood der Armen, al dat geene te beproeven, het welk eene nuttige uitwerking voor dezelve zoude kunnen hebben.

Het Uitvoerend Bewind, ingevolge eene voordragt, door my, op dit onderwerp, aan het zelve gedaan, authoriseerde my, om de Gemeente-Besturen op te wekken, tot het daarstellen en begunstigen van alle gelegenheden, in welke de mildadigheid der Ingezetenen, het best zoude kunnen gewyzigd worden, om, ter vermindering der elende, hunne behoeftige Medeburgers het meeste nut aan te brengen, en ik heb geöordeeld deeze last niet beter te kunnen volvoeren, dan door Ul. aan te schryven, om, door zodanige middelen, als gy in den uwen het geschiktst zult oordeelen, dezelve daartoe op te wekken en aantespooren.

Het edel voorbeeld des Gemeente Bestuurs van *Haarlem*, 't welk in dezen het eerste spoor gelegd heeft, — dat van een aantal gevoelige Menschenvrienden in den *Haag*, — de inrichting, door onzen Menschlievenden Landgenoot, den Burger *P. Pous*, te *Middelburg*, daargesteld, gelyk mede der Gemeente Besturen van *Amsterdam*, *Rotterdam*, *Leyden*, *Utrecht* en van nog meer andere Plaatsen, zyn de aanloklykste en vereerendste spoorslagen, om den loflyksten naaryver op te wekken, daar zy, in navolging van den waarlyk edelen RUMFORD, in *Duitschland*, op den voet, als door hem is aangewezen, openbaare Keukens voor de behoeftige hebben doen aanleggen, waarin eenvoudige en gezonde spyzen zodanig worden toebereid, dat de meest voedende delen daaruit getrokken worden, en welke, door eene spaarzame inrichting van Ovens, welke de minste brandstoffen behoeven, op weinig kosten te staan komen.

De inschryvingen, in de opgemelde Gemeenten, tot het vinden der vereischte kosten, hiertoe geöpend, zyn, niettegenstaande de thands heerschende schaarsheid aan Geld, zo aanmerkelyk geweest, dat men hier uit een vry zeker besluit kan opmaken, van den gelukkigen uitslag van dergelyke pogingen, op andere Plaatsen onzes Vaderlands, waar het gebrek der Armen, dusdanige ondersteuning vordert. — Immers de welgeslaagde proefnemingen, zo dikwerf gedaan op de weldadigheid onzer Natie, doen het geen gewaagde kans-rekening zyn, wanneer ik my verzekerd houde, dat in de bevolkte plaatsen der Republiek, waar dergelyke inrichting, even zeer als in de opgenoemde Gemeenten noodzaaklyk is, ook even ruime inschryvingen, tot het gemelde einde, zullen gedaan worden.

Het ware overtollig, om, als een middel ter opwekking van Liefdadigheid, den nood der Armen, voor al in dit saisoen af te schetsen; — immers, den verächtlyken Bedelaar, wiens luiheid hem gretig op de onverdiende giften zyner Medeburgers doet asen, uitzonderende, van de grootharrige en stille noodlydenden, zullen de woningen der laatsten, by de eerste trede in dezelve, ons den ramp doen kennen, waaronder talryke huisgezinnen gebukt gaan, — zullen de zuchten van zwakke Grysäarts, de tranen van zogende Moeders, en het geschrei van verhongerde en verkleumde Kinderen, de roerendste Tafrelen ons opleveren, en by elken rechtschapen Nederlander, dat mededogen doen opwellen, en met het zelve die schoone uitwerking tot weldadigheid, doen geboren worden, welke van ouds hen, door vreemde Volken, als de hoofdtrek van het Nationaal Character der Bataven, is geroemd geworden.

Naar mate de nood hoger geklommen is, naar mate werkt ook de algemeene geestdrift, om denzelven te verligten, en in zo verre kan uit het kwade iets goeds voortspruiten, daar wy meermalen zien konden, hoe het in train brengen der heilzaamste inrichtingen, naar zulk een' algemeenen ramp scheen gewagt te hebben.

Wanneer derhalven de respective Gemeente-Besturen in ons Vaderland, op zodanige plaatsen, alwaar de Armen-kas-

(*Het Vervolg op de kant van deze Bladz.*)

sen, voor het onderhoud der behoeftigen niet toereikend zyn, op het voetspoor van hen, die bereids zyn voorgegaan, de handen aan het werk slaan willen, tot het openen en aanmoedigen van intekeningen, en het daar uit oprichten van publieke Keukens, als dan kan 'er geen twyffel gevoed worden, omtrent eenen even gelukkigen uitslag, als met welke de Pogingen der Menschlievendheid op andere plaatsen, zyn gekroond geworden.

Om daar in op het beste te slagen, en de Liefdegiften het nuttigste te doen gedyen, zal het nogthans nodig zyn dat, het Bestuur over zodanige zaak, door hen worde toevertrouwd, aan de achtingwaardigste en verdienstelykste Leden hunner Gemeente, welke met den staat der Armen het best bekend zyn, en wier belangloze yver, zich gaarne met de bemoeiënissen, in deeze directie gelegen, zal willen chargeeren.

Voor hen, wier plaatslyke gesteldheid, de inrichtingen van den achtingswaardigen RUMFORD zoude doen prefereeren, heb ik een voorschrift, volgens het welk deze Soupen, met de minste kosten, op onderscheiden wyzen, kunnen worden toebereid, doen plaatsen in het laatst uitgekomen Nummer van *de Oeconomische Courant*, en *algemeene Konst- en Letterbode*, al het welk tot een genoegzaam richtsnoer, in dezen zal kunnen strekken; zullende eene afteekening der *Spaarövens*, van welke by deze inrigting zo aanmerklyk veel afhangt, eerlang mede in de voormelde Bladen te vinden zyn, terwyl het van zelve spreekt, dat op zommige Plaatsen onzes Vaderlands, alwaar, uit hoofde der meerdere duurte van de door *Rumford* gebezigde Ingrediënten, of het moeilyk of volstrekt onmooglyke om dergelyke Spaarövens op te richten, minder raadzaam ware deeze inrichting te volgen, dat, zeg ik, het van zelve spreekt, om aldaar, naar maate van de locale omstandigheden, te werk te gaan, en mitsdien van andere Spyzen gebruik te maaken, welke meer conveniënt, en voor het hoofd-oogmerk even toereikend zyn.

Alleenlyk zal het in 't algemeen van het uiterste belang zyn, dat op elke plaats eene éénheid van directie plaats hebbe, en dat de hiertoe te verzoeken Commissiën, onder toezicht en hulpe der Gemeente Besturen, vry en onbelemmerd zyn en blyven in derzelver verrichtingen; — dat men den aankoop der Spyzen en Brandstoffen, zo veel mooglyk, in het groot effectuëre; — eene geregelde schikking, in de uitdeling der Spyzen, daarstelle, en dat men de verdiende onderscheiding make, tusschen de zich der bedelary toewydende luiheid, en zodanige noodlydende, welke, onvermogend tot eenigen arbeid, of, in de onmooglykheid om zich denzelven aanteschaffen, de eerste aanspraak op de ondersteuning der Menschenvrienden maken kan; — dat men zorgvuldig wake, tegen het bedrog, dat van de afgifte der Billietten, tot verkryging eener portie, zoude kunnen gemaakt worden; voorts, — dat men aan behoeftigen, welke, uit eene edele schaamte, hunnen staat niet willen openleggen, de gelegenheid verschaffe, om aan niet meer dan twee Administrateurs hunne belangen in te brengen, en eene portie te doen genieten, en eindelyk, aan dezulke, welke, door het eigen gevoel gedreven, gaarne voor een geringen prys eene portie verkiezen zouden, op de meest kiessche wyze, de gelegenheid geve, om dezelve, op een daar toe te bepalen tyd en plaats, te kunnen afhalen; terwyl het niet ongepast zyn zoude, by deze gelegenheid, den aandacht der Gemeente Besturen te fixeren op de noodzakelykheid eener bezuinigende directie in de Godshuizen, en hunne medewerking, tot het in train brengen der Rumfordsche spyze en de manier van bereiding derzelve, daarin, op te wekken.

Ziet daar, Medeburgers! op Ul. overgedragen, den vereerenden last, door het Gouvernement my opgelegd, waarby ik gemeend heb, eenige weinige algemeene regelen, die welligt tot voorlichting in dezen dienen kunnen, als myn byzonder gevoelen aan te stippen. Het ware beledigend voor uwen yver, — voor uwe menschlievendheid, indien ik nodig oordeelde, Ul. aan den spoed, welke de executie dezer zaak vereischt, te moeten herinneren, en ik houde my des overtuigd, dat uwe opwekkende taal, door den nood der behoeftigen aangedrongen, ons welhaast de heilryke gevolgen van eene poging zal doen ontdekken, die de vleiëndste gewaarwordingen zal te weeg brengen by hen, die, tot bevordering derzelve, het meest zullen hebben aangebragt.

Heil en Broederschap!

J. GOLDBERG.

Ter ordonnantie van den Agent voorn.
CAREL WEBBERS.

INSCRIPTIE.

Ter Nagedachtenisse van den Brand in het Haagsche Roomsch Catholiek Armhuis. Op den vroegen Morgen van den 17 December 1800.

Dit ROOMSCH-CATHOLIJSCH HUIS, — *gestecht*
Voor armen, *en* verlaaten *kind'ren;*
Daar menschlykheid *en godsdienstpligt!*
Hun schatten gaarne voor verminderen:
Ach! dit gebouw dat was verbrand. . . . . . (*)
Zo niet een ziek'lyk kind — *dat wakker,*
En door de rook, haast övermand,
't Ontdekt had aan zyn slaapend' makker:
ô Ja, God dank! het woedend vuur!
Dat niets als ruïne en dood voorspelden,
Werd, en door kunst — en door natuur!
Met mannen kragt gebluscht. — Zelfs kind'ren waaren helden!!

Den 19 December 1800.
In myne Gevangenis. J. B. VAN LAAR MAHUET.

(*) Zie Haagsche Courant van den 19 December 1800.

** Wordt by deze aan alle de Geïnteresseerden in de TONTINES ten lasten des voormaligen Quartiers van Nymegen geadverteerd, dat, in de Maand Jan. 1801, en wel voor den laatsten dier Maand, de attestatien de Vitæ der benoemde Lyven, door een Secretaris, Notaris, of ander publiek Perzoon getekend, houdende, dat op den *eersten January* 1801 in leven geweest zyn, als mede de Tontinebrieven van de Lyven in den Jaare 1800 Overleden, moeten ingezonden worden, van die geenen, welken de betaling in Nymegen verkozen hebben ter Kamere van Finantie aldaar, van dezulken die in den Haag moeten betaald worden, aan P. BERKELBACH VAN DER SPRENKEL, op het Steenschuur te Leiden F. N°. 184, of in den Haag aan PIETER HONKOOP, ten Huize van OTTO DE KRIEGER, in het lage Westeinde E. N°. 35 ter keuze van de Geïnteresseerden. Geschiedende deze Advertentie alleenlyk, om een ieder van schade te bevryden, vermids de geenen die in gebreken blyven de Attestatien de Vitæ voor den laatsten January 1801 in te dienen verstoken zyn van een Jaar uitdeeling, en de Lyven waar van in vyf agter eenvolgende Jaaren geene diergelyke Attestatien zyn ingekomen voor afgestorven moeten worden gehouden; wordende voorts elk verzogt op de Attestatien de Vitæ te stellen de Classe en Nummers der Tontinebrieven.

JAN en CARL HASSELGREEN, adverteeren by deezen dat zy in de Maanden January, February, Maart en April, bepaalde lyk des Woensdags voordemiddag, ten hunnen Comptoire zullen Betaalen de op primo January aanstaande vervallene Intressen van de Negotiatie op Lyfrenten voor Rekening van zyne Koninglyke Majesteit en het Koningryk Zweden, ten Comptoire ABM. en SIMEON BOAS in 's Hage Genegotieerd mits het Certificaat de Vita der Lyven waar op dezelve belegd zyn medebrengende.

A D V E R T E N T I E.

PETRUS JOSEPHUS ADAN, in qualiteit als van de Commissie van Administratie, wegens het Bataafsch Gouvernement, resideerende te Breda, gecontinueerd Rentmeester der Domeinen over de Stad en Westkwartier van Bergen op Zoom, zal op Vrydag en Saturdag den 2 en 3 January des jaars 1801 aanstaande, des 's morgens om 9 uuren precies, publicq aan den meestbiedende, ter plaatse in de Plantage onder Wouw, by Huybergen, Lande van Bergen op Zoom voorschreeven, presenteeren te Verkoopen: Eene groote parthye schoone Mastboomen van differente lengtens en dikte, zeer geschikt voor Paal- Timmer- Heyn- en andere Werken; mitsgaders een groote quantiteit Sparren, Hein, Houten, Gordingen en Brandhout; alles by Cavelingen in de voorschreeve Plantage gelegen.

** FRANS JOHANNES BOSBOOM, Vendumeester van 's Hage, zal op Maandag den 29 December 1800 en volgende dagen aan de Westzyde van de Princestraat op de hoek van de Pieterstraat Verkoopen: Een nette en zindelyken Inboedel bestaande in Ledikanten, Cabinetten, Kasten, Tafels, Stoelen, Spiegels, Porcelyn, Koper en Tin; voorts Bedden met hun toebehooren, Tafel- en Beddengoed, mitsgaders Oost-Indische Chitsen en andere Goederen meer. Alles op HEDEN den 27 December 's morgens van tien tot een uur te zien.

** HOUTVERKOOPING op de Buitenplaats *OVERVOORDE*, onder Ryswyk, op HEDEN Saturdag den 27ste December 1800.

NB. HOUTVERKOOPING op de Wooning *SOLLEVELT*, tusschen Loosduinen en Monster, op Dingsdag den 30ste December 1800.

** HOUTVERKOOPING op *Oudwassenaar* enz., onder Wassenaar van Opgaande BOOMEN en allerlei HAKHOUT. Den 30 December 1800, ten elf uuren.

NB. NB. Drie bekwaame LETTERZETTERS, welke vast Werk begeeren, kunnen zich adresseeren ter Drukkery van
NB. *SNETDERS, VAN TIENEN en Comp.* in den *Haag*.

ALMANACH VAN VERNUFT EN KUNST VOOR 1801.

Versierd met Zes extra fraaye door den beroemde *Huyzer* gegraveerde PLAATJES, en bevattende behalven al het geen tot een *Ordinaire Almanach* behoort, TAFEREELEN VOOR HET HART, als de *Dorpwacht en zyn Dochter: Kuhlenborn aan zyne Medemenschen, Salamia. Hudwig van Wolkenburg &c. &c.* in Rym en Prosa, werd thands uitgegeeven te Amsterdam by *J. VAN GULIK* in de Kalverstraat, en in de andere Steden by de meeste Boekverkopers; de prys is in Satyne Bandjes *f* 2 - 10 - Maroquin *f* 2 : - Fransche band *f* 1 - 10 - in Kokertjes Verguld op snee *f* 1 : 2 - en in extra fraaye Carton bandjes *f* — 18 —

ALMANACH VOOR MEISJENS, DOOR MEISJENS VOOR 1801.

Bevattende alles wat tot een ordinaire *Almanach* behoort, en is vercierd met extra fraaye PLAATEN geteekend door *W. Kok*, en gegraveerd door *Lange*, verders voorzien met een aantal *fraaye Dichtstukjes*, enz. werd Heden uitgegeeven te Amsterdam by *J. VAN GULIK*, in de Kalverstraat en in de andere Steeden by de meeste Boekverkopers, de prys is in Satyne Bandjes *f* 2 - 10. Maroquin *f* 2 - Fransche band *f* 1 : 10. in Kokertjes verguld op snee *f* 1 : 2 : - en in extra fraaye Carton bandjes *f* — 18 —

** De NIEUWE ALMANACH voor HEEREN en DAMEN'S voor 1801, waar in behalven alle de nodige vereischtens, nog gevonden worden: De KANTIJANERIN, een kleine Roman na het Hoogd. *van la Fontaine*. — De *Vertelling* eener DRUIDEN. — De TWEE VRIENDEN. — Hoe men zig VERGISSEN kan een waare Anecdote. — Voorbeeld van GETROUWHEID in een HOND. — *Beswaarnisse om* BYGELOOVIGHEID *uit te roeijen*: — Ieder van deze Stukjes is versierd met een keurig Plaatje, welke die van voorige Jaaren verre in fraaiheid overtreffen; voorts vindt men 'er nog in eenige andere stukjes: als, *de Prins* en het *Tooneelspel*, antwoord aan Mejufvr. W. . . . op haar Vraag: *Waarom weenen de Bruiden*, nevens eenige *kleine Raadzelen &c.*; in een net carton bandje voor de zeer matige prys *van maar 14 Stuivers*, is gedrukt te Amsterdam by G. ROOS en door de geheele Bataafsche Republiek te bekomen.

** *Twee Woorden van eenen vryen Zwitzer aan de groote Natie*, door JOHAN CASPER LAVATER, — *om dewelke hy gevangen genomen en naar Bazel gevoerd is, zich verdedigd heeft, en weder is vry gelaaten, als mede andere stukjes hier toe betrekkelyk; benevens eene allertreffendste Leerreden, door hem na zyne terugkomst binnen Zurich gehouden.* Dit werkje waar van in Duitschland, Zwitzerland, en Pruissen meer dan VYFTIG DUIZEND Exemplaaren verkogt zyn, wordt Heden alöm uitgegeeven à 12 Stuivers.

Gedrukt by DE GROOT EN ZOONEN.